C/2024/6828

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Puolan talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6828)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([2]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([3]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Puola on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([4]) perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Puola ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([5]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([6]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([7]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([8]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa ja vuotuisissa edistymisraporteissa annettavia tietoja koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntö-

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

kehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

(6) Vuonna 2024 eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Puola toimitti 3 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 17 päivänä kesäkuuta 2022 täytäntöönpanopäätöksen Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([9]); päätöstä muutettiin 8 päivänä joulukuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen osalta ja sisällyttämällä siihen REPowerEU-luku ([10]). Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Puola on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Puolaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Puolan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Puola on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Puolan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(9) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Puolan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 5,1 prosenttiin vuonna 2023, ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 49,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi vuoden 2023 loppuun mennessä 49,6 prosenttiin. Kuten komission 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamassa tiedonannossa ”Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024” ilmoitetaan, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisten liiallisen alijäämän menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa arvioitiin Puolan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Puolan julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja tarkasteltuaan perussopimuksen 126 artiklan 4 kohdan mukaisesti laadittua talous- ja rahoituskomitean lausuntoa komissio aikoi ehdottaa liiallisen alijäämän menettelyn aloittamista Puolan osalta heinäkuussa 2024 suosittamalla neuvostolle, että tämä antaisi perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Puolassa.

(10) Neuvosto suositti ([11]) 12 päivänä heinäkuuta 2022 Puolalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen ([12]) kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Samalla Puolalle

([9]) ST 9728/22 INIT ja ST 9728/22 ADD 1.

([10]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 8 päivänä joulukuuta 2023, Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 17 päivänä kesäkuuta 2022 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 15835/23, ST 15835/23 ADD 1).

([11]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Puolan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Puolan vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (*EUVL C 334, 1.9.2022, s. 171*).

([12]) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan Puolan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, vuonna 2023 on kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella nimellismääräisesti arviolta 14,5 prosenttia.

suositettiin, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Puolalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([13]) oli vuonna 2023 elvyttävä (0,8 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan virityksen vuonna 2023 pitkälti neutraali vaikutus, joka oli 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukaista. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen pitkälti neutraali vaikutus johtuu siitä, että energian hintojen noususta kärsiville kotitalouksille ja yrityksille tarkoitettujen (kohdennettujen ja kohdentamattomien) hätätilanteen tukitoimenpiteiden kustannukset ovat vähentyneet 1,2 prosenttiyksikköä. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen (ilman tulopuolen toimenpiteitä) kasvua vauhdittivat julkisen sektorin palkkojen ja eläkkeiden korotukset. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,8 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Puola on rahoittanut lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla, ja se on myös jatkanut kansallisesti rahoitettuja investointeja. Puola rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten uusiutuvien energialähteiden siirto- ja jakeluverkkoihin ja käyttöönottoon, merituulivoimaloihin ja rakennusten energiatehokkaaseen perusparannukseen sekä vihreään ja älykkääseen liikkuvuuteen. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(11) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 2,8 prosenttia vuonna 2024 ja 3,4 prosenttia vuonna 2025 ja yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio on 4,3 prosenttia vuonna 2024 ja 4,2 prosenttia vuonna 2025.

(12) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 5,4 prosenttia vuonna 2024 ja julkisen talouden velan määrän odotetaan kasvavan 53,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä. Alijäämän kasvu vuonna 2024 johtuu pääasiassa suurista puolustusmenoista, julkisen sektorin palkankorotuksista ja uusista sosiaalietuuksista. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan elvyttävä, 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(13) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 1,0 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Puolan julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen lainoilla taataan vuonna 2024 menoja määrä, joka on 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2023 vastaava määrä oli 0 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(14) Neuvosto suositti ([14]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Puolalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([15]) nimelliskasvun enintään 7,8 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 talousarvioita laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Puolan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 12,8 prosenttia eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys vuonna 2024 on 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista.

(15) Lisäksi neuvosto suositti, että Puola purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Puola varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään

([13]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Negatiivinen indikaattorin arvo viittaa elvyttävään finanssipolitiikkaan, kun taas positiivinen indikaattorin arvo viittaa kiristävään finanssipolitiikkaan.

([14]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Puolan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Puolan vuoden 2023 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 197).

([15]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([16]) suhteessa BKT:hen ovat 0,6 prosenttia vuonna 2023, 0,5 prosenttia vuonna 2024 ja 0,1 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti sähkön ja kaasun hintasulkujärjestelmien oletetaan pysyvän voimassa kesäkuuhun 2024, kun taas sähkön ja kaasun osalta hintakattojen oletetaan pysyvän voimassa vuoden 2024 loppuun ja kaukolämmön osalta kesäkuuhun 2025 saakka ([17]). Jos saatavat säästöt käytettäisiin neuvoston suosituksen mukaisesti julkisen talouden alijäämän supistamiseen, julkisen talouden sopeutus olisi kyseisten kehitysarvioiden perusteella 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([18]) elvyttävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteitä ei ennakoida purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Vaarana on, että tämä ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Saatavia säästöjä ei myöskään ennakoida käytettävän julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämäkään ei ole neuvoston suosituksen mukaista. Haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen kohdennettujen hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden talousarviokustannusten arvioidaan olevan alle 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (0,2 % vuonna 2023), ja niillä kaikilla säilytetään energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustava hintasignaali.

(16) Lisäksi neuvosto suositti, että Puola jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan kasvavan 3,8 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2023 4,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan kasvavan 1,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (kun ne vuonna 2023 olivat 1,5 % suhteessa BKT:hen).

(17) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,6 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 johtuu pääasiassa talouden elpymisestä ja energiatukitoimenpiteiden voimassaolon päättymisestä. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2025 loppuun mennessä kasvavan 57,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Suurten alijäämien lisäksi velan kasvu suhteessa BKT:hen johtuu puolustustarvikeinvestointien suurista käteisennakkomaksuista.

(18) Sosiaalietuudet ovat edelleen suurelta osin kohdentamattomia, eikä kotitalouksien tasolla tehdä tarveharkintaa. Tämä tarkoittaa sitä, että hyvinvointijärjestelmän uudelleenjakovaikutus on rajallinen. Vuonna 2023 yleistä lapsilisää korotettiin merkittävästi ja 13. eläke säilytettiin. Käynnissä olevien ja suunniteltujen investointien talousarvioasiakirjojen läpinäkyvyyttä voitaisiin parantaa. Käynnissä olevista investoinneista ja niiden rahoituslähteistä, mukaan lukien talousarvion ulkopuoliset rahastot ja valtion omistamat yritykset, ei ole yhtenäistä, kattavaa katsausta. Tällaista tietoa on saatavilla vaihtelevassa määrin, mutta se on hajallaan eri asiakirjoissa, kuten monivuotisissa investointiohjelmissa ja valtion omistamien yritysten tai talousarvion ulkopuolisten rahastojen rahoitussuunnitelmissa. Julkisten investointihankkeiden arviointi- ja valintamenettelyt sekä jälkitarkastukset ovat heikkoja. Vakioidut hankearviointimenetelmät ovat käytössä vain unionin rahoittamissa investoinneissa, mutta niitä voitaisiin soveltaa kaikkiin merkittäviin valtion rahoittamiin investointeihin. Hankkeiden valintamenettelyt vaihtelevat ministeriöittäin ja perustuvat hanketyyppiin ja rahoituslähteeseen. Valtionhallinnon tasolla ei ole vakiokriteerejä hankkeiden valintaa ja priorisointia varten.

(19) Puola on yksi unionin nopeimmin ikääntyvistä maista, ja pitkällä aikavälillä väestökehitys vaikuttaa sen eläkejärjestelmään. Talouskasvun ja tulevien eläkkeiden riittävyyden kannalta on ratkaisevan tärkeää, että todellista eläkeikää nostetaan jatkuvasti varmistamalla ikääntyneiden työntekijöiden osallistuminen työmarkkinoille sankoin joukoin. Vuoden 2024 ikääntymisraportin ennusteiden mukaan eläkkeiden riittävyys, jota mitataan keskimääräisen eläkkeen ja keskimääräisen bruttopalkan suhteena eläkkeelle siirtymisen hetkellä, on heikentynyt Puolassa toiseksi eniten. Jos riittävyysaste pidettäisiin lähellä nykyistä tasoa, julkiset menot kasvaisivat 4,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2070 mennessä. Valtio tukee suurelta osin maanviljelijöiden eläke-etuuksia, jotka ovat 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, eikä kerättyjen vakuutusmaksujen laskentamenetelmä kannusta siirtymään yleiseen eläkejärjestelmään. Tämä haittaa työvoiman liikkuvuutta eri alojen välillä. Puola on toteuttanut

([16]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([17]) Toimenpiteillä, jotka Puolan mukaan pysyvät voimassa vuoden 2024 loppuun asti, oletetaan komission kevään 2024 talousennusteessa olevan periaatteessa vaikutus talousarvioon myös vuonna 2025.

([18]) Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

elpymis- ja palautumissuunnitelmassaan yhden kohdennetun toimenpiteen, jolla edistetään työntekoa lakisääteisen eläkeiän saavuttamisen jälkeen. Eläkkeiden tulevaan riittävyyteen ja kestävyyteen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi tarvittaisiin kuitenkin lisää toimenpiteitä.

(20) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Puolan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Puola voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten toteuttamista ja nopeuttaa investointeja puuttumalla asiaankuuluviin haasteisiin varmistamalla samalla vahvat hallinnolliset valmiudet. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(21) Puolan edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([19]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia tarkastelevan kutakin Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Puola on edistynyt koheesiopolitiikan ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita, ja alueelliset erot itäisten alueiden ja muun maan välillä ovat jatkuvasti kasvaneet. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen on olennaisen tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat ovat edelleen ajankohtaisia. Puolan on tärkeää investoida innovatiiviseen ja älykkääseen talouden muutokseen ja vahvistaa tieteen ja liike-elämän välistä yhteistyötä. Vihreän siirtymän ja hiilestä luopumisen nopeuttaminen edellyttää toimia, kuten puhtaan energian tuotannon laajentamista, investointien lisäämistä nettonollateknologiaa käyttävään tuotantoon sekä energiankulutuksen ja ilmansaasteiden vähentämistä. Digitaalisiin ja vihreisiin taitoihin investoiminen on tärkeää. Ensisijaisena tavoitteena on edelleen alueellisten erojen poistaminen laadukkaan ja kohtuuhintaisen lastenhoidon saatavuudessa. Toteutettaessa koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia on syytä kiinnittää enemmän huomiota kolmansien maiden kansalaisten tukijärjestelmään tehtäviin investointeihin ja heidän kotoutumistaan tukeviin mahdollisuuksiin kattavasti, sillä Puolaan on saapunut ennennäkemätön määrä pakolaisia Ukrainasta. Puola voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([20]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä taloutensa muutoksen tukemiseksi erityisesti puhtaiden ja resurssitehokkaiden teknologioiden aloilla.

(22) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Puolalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät työvoimapulaan, yritysten digitalisointiin, julkisiin hankintoihin, kaukolämpöön ja vesihuoltoon.

(23) Työvoimapula heikentää Puolan talouden kilpailukykyä. Vuonna 2023 puolalaisista työnantajista 66 prosenttia ilmoitti vaikeuksista täyttää avoimia tehtäviä, kun taas globaalisti 75 prosenttia ilmoitti vaikeuksista löytää tarvitsemiaan osaajia. Sen vuoksi on ratkaisevan tärkeää lisätä työvoimaosuutta niiden ryhmien keskuudessa, joiden työllisyysaste on alhaisin. Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi vammaiset (vammaisten työllisyysero oli 31,3 prosenttiyksikköä vuonna 2022, eli paljon suurempi kuin unionin keskiarvo, 21,4 prosenttiyksikköä) tai naiset (vuonna 2023 miesten ja naisten välinen työllisyysero oli Puolassa keskimäärin 11,8 prosenttiyksikköä ja 55–64-vuotiaiden osalta 23,3 prosenttiyksikköä). Puola ei täytä unionin vuoden 2030 tavoitetta siitä, että 51,7 prosenttia väestöstä osallistuisi aikuiskoulutukseen. Tällä hetkellä osallistumisosuus on 20,3 prosenttia, mikä haittaa siirtymistä työvoimaa vaativille aloille uudelleen- ja täydennyskoulutuksen avulla. Samalla pitkäaikaishoitojärjestelmä on

([19]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([20]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

alikehittynyt ja tukeutuu edelleen perheisiin, erityisesti naisiin, ja muihin omaishoitajiin. Virallisen kotihoidon kattavuus on alhainen, 13 prosenttia tällaista hoitoa tarvitsevista 65 vuotta täyttäneistä, mikä on selvästi alle unionin keskiarvon (30 % vuonna 2022). Samalla tarpeet kasvavat nopeasti väestön ikääntyessä. 65 vuotta täyttäneen väestön osuuden odotetaan nousevan 21,9 prosenttiin vuonna 2030 ja 29,1 prosenttiin vuonna 2050. Omaishoitajien, pääasiassa naisten, taloudellisen toiminnan lisääminen parantamalla virallisen koti- ja yhteisöperustaisen pitkäaikaishoidon saatavuutta voi lisätä työmarkkinoille osallistumista.

(24) Julkinen hankintajärjestelmä kärsii edelleen tarjouksia tekevien yritysten vähäisestä määrästä. Tämä johtaa yksittäisten tarjousten suureen osuuteen, joka on pysynyt poikkeuksellisen suurena vuosien ajan (54 % vuonna 2023 ja yli 50 % viiden viime vuoden aikana). Tammikuussa 2021 voimaan tulleessa julkisia hankintoja koskevassa laissa ei odotuksista huolimatta puututtu välittömästi keskeisiin heikkouksiin. Tämä edellyttää vankkaa ja kattavaa analyysiä julkisten hankintojen vähäiseen kilpailuun liittyvästä jatkuvasta ja pahenevasta ongelmasta. Näihin haasteisiin voidaan vastata vahvistamalla edelleen julkisia hankintoja koskevaa prosessia ja kehittämällä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) koulutustarjontaa.

(25) Puolalla on parantamisen varaa suorituksissaan digitaalisen siirtymän suhteen ja panostuksessaan unionin digitaalista vuosikymmentä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikka Puola on edistynyt julkisten palveluiden digitalisoinnissa, liike-elämän digitalisoinnissa se on edelleen jäljessä. Niiden puolalaisten pk-yritysten osuus, joilla on vähintään digitaalinen perusintensiteetti, on 50 prosenttia, mikä on alle unionin keskiarvon, joka on 57,7 prosenttia (unionin vuoden 2030 tavoite on 90 %). Vain 24,7 prosenttia yrityksistä tarjoaa tieto- ja viestintäteknistä koulutusta työntekijöilleen, joiden digitaalisten taitojen taso on näin ollen alhainen. Taloutensa kasvupotentiaalin vahvistamiseksi ja yksityisten investointien edistämiseksi Puolan olisi helpotettava kehittyneiden teknologioiden saatavuutta erityisesti pk-yrityksille sekä kannustettava startup-ekosysteemejä parantamalla koulutuksen saatavuutta, tarjoamalla teknistä ja taloudellista tukea ja kannustamalla osaamisen siirtoon.

(26) Viime vuosikymmenen aikana Puolan energian loppukulutus on ollut kasvussa. Vuonna 2022 se oli 14,5 prosenttia suurempi kuin vuonna 2013, kun taas koko unionissa se laski 5,5 prosenttia. Jos kuuden viime vuoden kehityspolku jatkuu, Puola ylittäisi energiatehokkuustavoitteensa 28 prosentilla. Kaukolämpöjärjestelmät tuottavat lämpöä 42 prosentille väestöstä, mutta ne ovat edelleen vahvasti riippuvaisia hiilestä. Selkeää energiatehokkuusnäkökulman sisältävää esitystä siitä, miten hiilestä irtaudutaan, ei ole vielä tehty. Nykyisissä toimintapolitiikoissa kaavaillaan siirtymistä maakaasuun ja biomassaan, mutta energiatehokkuuden, kestävien uusiutuvien lämmönlähteiden käytön ja hukkalämmön käytön priorisointia koskevaa suunnitelmaa hiilestä irtautumiseksi ei ole vielä laadittu. Puola on toteuttanut useita kansallisia politiikkoja asuntojen kunnostamisen edistämiseksi, mukaan lukien merkittävät elpymis- ja palautumissuunnitelmasta rahoitettavat tukijärjestelmät. Näitä politiikkoja on kuitenkin edelleen vahvistettava ja mukautettava unionin vuoden 2030 ilmastotavoitteisiin. Siksi rakennusten hiilipäästöjen vähentämiseksi tarvitaan kohdennettuja toimia, jotka keskittyvät erityisesti energiatehokkuuden parantamiseen ja kaukolämmön hiilestä irtautumiseen.

(27) Puolalla on ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyviä haasteita, jotka liittyvät esimerkiksi kuivuuteen ja tulviin. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla parannetaan vedenpidätystä maaseutualueilla. Muita kansallisia maa- ja metsätaloutta sekä vesihuoltoa koskevia politiikkoja ei kuitenkaan vieläkään soviteta ilmastoriskien ja -vaikutusten kohtaamiseen. Politiikan johdonmukaisuutta voitaisiin parantaa tiivistämällä koordinointia asiaankuuluvista politiikoista vastaavien eri toimielinten välillä. Tämä voisi auttaa toteuttamaan kestäviä ratkaisuja, kuten luontopohjaisia sopeutumisratkaisuja, joilla lisätään vesihuoltoa ja mukaudutaan ilmastonmuutokseen, sekä samalla parantaa maatalouden ja muiden ekosysteemipalveluista riippuvaisten alojen pitkän aikavälin kestävyyttä,

SUOSITTAA, että Puola toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen kasvun ([21]) vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistumaan kohti perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa ja jolla julkinen velka saadaan pidettyä maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä; parantaa julkisen

([21]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdan mukaan ”nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

varainkäytön tehokkuutta, muun muassa parantamalla sosiaalietuuksien kohdentamista, lisäämällä investointien suunnittelun läpinäkyvyyttä ja käyttämällä hankkeiden arvioinnissa ja valinnassa vakiomenettelyjä; varmistaa tulevien eläke-etuuksien riittävyyden ja vahvistaa eläkejärjestelmän kestävyyttä muun muassa toteuttamalla toimenpiteitä, joilla nostetaan todellista eläkkeellesiirtymisikää, ja uudistamalla etuuskohteluun perustuvat eläkejärjestelyt;

2. vahvistaa hallinnollisia valmiuksia hallinnoida elpymis- ja palautumistukivälinettä, nopeuttaa investointeja ja ylläpitää uudistusten täytäntöönpanoa; puuttuu asiaankuuluviin haasteisiin, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopea ja tuloksellinen täytäntöönpano voi jatkua, varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin toteuttaen toimia kolmansien maiden kansalaisten tukemiseksi ja kotouttamiseksi ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. toteuttaa toimia muita heikommassa asemassa olevien ryhmien työmarkkinoille osallistumisen lisäämiseksi muun muassa parantamalla virallisen koti- ja yhteisöperustaisen pitkäaikaishoidon laatua ja saatavuutta; edistää kilpailua julkisissa hankintaprosesseissa ja tekee tällaisista prosesseista tehokkaampia ja vaivattomampia erityisesti pk-yrityksille; tukee yksityisinvestointeja edistämällä yritysten digitalisaatiota;

4. toteuttaa toimenpiteitä kaukolämpöalalla fossiilisten polttoaineiden asteittaisen käytöstä poistamisen nopeuttamiseksi siirtymällä uusiutuvaan energiaan; parantaa vesivarojen suojeluun ja kestävään käyttöön liittyviä politiikkoja maatalouden ja muiden ekosysteemipalveluista riippuvaisten alojen pitkän aikavälin kestävyyden varmistamiseksi.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.